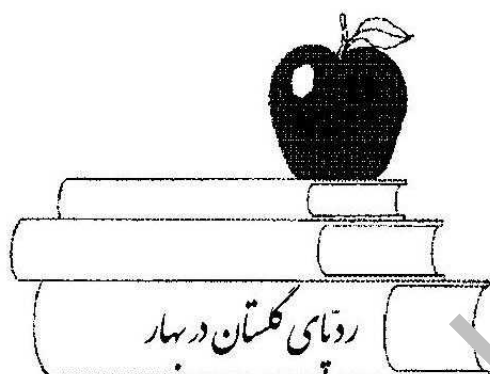

زیبا فیروزی

بهجت قهرمانی

نسیم عباسیان ده‌محسنی

۱۳۹۶

سرشناسه: فیروزی، زیبا، ۱۳۵۴-توشیحگر

عنوان و نام پدیدآور: رد پای گلستان در بهار / نویسندگان زیبا فیروزی، بهجت قهرمانی، نسیم عباسیان ده محسنی

عنوان قراردادی: گلستان، شرح

بهارستان، شرح

مشخصات نشر: تهران: سخنوران، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۵۱ص

شابک: ۳-۸۲۵-۳۸۳-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه ۱۵۰-۱۵۱ص

موضوع: مقاله نویسی - تاریخ و نقد

موضوع: سعدی، مصلح بن عبدالله، ۶۹۱ق. - گلستان -- نقد و تفسیر

موضوع: maqamah - history and criticism: sadi mosleh- ibn abdollah. Golestan -- criticism and interpretation

موضوع: قرآن در ادبیات فارسی

موضوع: Quran -- *in Persian literature

موضوع: جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷-۸۹۸ق. - بهارستان - نقد و تفسیر

موضوع: نثر فارسی - از آغاز تا قرن ۹ق. - تاریخ و نقد

موضوع: احادیث در ادبیات فارسی

موضوع: hadith in Persian literature*

موضوع: Persian prose literature - to 15th century - history and criticism

شناسه افزوده: قهرمانی، بهجت، ۳۴۷۰ - توشیحگر

شناسه افزوده: عباسیان ده محسنی، نسیم، ۶۳ - توشیحگر

شناسه افزوده: سعدی، مصلح بن عبدالله، ۶۹۱ق. - گلستان شرح

شناسه افزوده: جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷-۸۹۸ق. - بهارستان، شرح

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵/۹۴۹/PIR۵۲۱۲

رده بندی دیویی: ۸۳۱/۸۴۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۶۹۰۳۴

کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۱۴۰۷، بقیه اول

تلفن: ۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳

۰۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳

سایت انتشارات: www.chapketab.com

عنوان کتاب: رد پای گلستان در بهار

تألیف: زیبا فیروزی، بهجت قهرمانی، نسیم عباسیان ده محسنی

ناشر: سخنوران

طراح جلد: وحید رحیم بخش

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۵ - اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۳-۸۲۵-۳۸۳-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳ - ۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

پیشگفتار..... ۹

فصل اول: ویژگی‌های انواع نثر در دورانه‌های مختلف..... ۱۱

۱۵..... چگونگی شکل‌گیری نثر مرسل در دورانه دوم

۱۵..... ویژگی‌های نثر مرسل، دورانه اول و دوم

۱۶..... چگونگی شکل‌گیری نثر فنی در بستر ادبیات

۱۷..... ویژگی‌های نثر موزون مرسل

۱۸..... ویژگی‌های نثر موزون فنی

۱۹..... «برخی از مختصات نثر موزون فنی»

۲۰..... نثر فارسی موزون فنی از دیدگاه نثر نویسندگان زبان فارسی

۲۱..... نثر فارسی قرن هفتم و هشتم در بستر تاریخ «از حمله چنگ (۶۱۶ تا حمله تیمور (۷۸۲)»

۲۳..... جایگاه نثر فارسی در قرن هفتم و قرن هشتم

۲۵..... نثر قرن نهم در بستر تاریخ ادبیات تیمور و تیموریان

۲۶..... جایگاه زبان فارسی در عهد تیموری

۲۶..... جایگاه نثر در عهد تیموری

فصل دوم: مقایسه گلستان و بهارستان..... ۲۹

۳۲..... مقامات در معنی اصطلاحی

۳۳..... ویژگی‌های مقامه

۳۵..... «گلستان» و «مقامات»

۳۵..... وجوه اشتراک گلستان با مقامات

۳۸..... «جدال سعدی با مدعی»

۴۱..... وجوه اختلاف گلستان و مقامه

فصل سوم: مقامات حمیدی..... ۴۵

۴۷	مقامات حمیدی.....
۴۹	ویژگی های نثر گلستان.....
۴۹	ترتیب و تناسب.....
۵۰	رجحان ضروری بر غیر ضروری.....
۵۱	مراعات حال خواننده.....
۵۱	رعایت آهنگ کلمات.....
۵۳	رعایت الفاظ و ترک لغات دشخوار.....
۵۳	رعایت نثارت و سبب.....
۵۴	گلستان از لحاظ سجع.....
۵۴	حذف افعال.....
۵۵	ضمایر.....
۵۵	اختصاصات سبکی بهارستان.....
۵۵	استشهاد به آیات قرآن کریم.....
۵۵	استفاده از احادیث و مأثورات علمی.....
۵۶	استفاده از امثال و حکم.....
۵۶	صنایع بدیعی.....
۵۷	ویژگی های دستوری.....
۵۸	لغات و اصطلاحات عرفان و تصوف.....
۵۸	مقایسه ویژگی های سبکی گلستان و بهارستان.....
۵۸	وجوه اشتراک.....
۶۴	وجوه افتراق سبکی گلستان و بهارستان.....
۸۱	ویژگی سبکی تفاوت گلستان.....
۸۶	عشق و عاشقی.....
۹۶	در آداب صحبت.....
۱۰۱	سلامت و سلامتی.....
۱۰۴	بخشش و بخشندگی.....
۱۰۹	بررسی آیات، احادیث و اشعار عربی در گلستان و بهارستان.....
۱۱۰	آیات گلستان سعدی در تاکید مطلب.....
۱۱۱	آیات گلستان در تاکید بار معنایی.....
۱۲۲	آیات بهارستان، در تاکید بار معنایی.....
۱۲۲	احادیث گلستان در تاکید مطلب.....

۱۲۴.....	احادیث بهارستان در تاکید مطلب
۱۲۶.....	اشعار عربی گلستان در تاکید مطلب
۱۳۷.....	اشعار عربی گلستان، مزین به آیات قرآنی
۱۳۹.....	اشعار عربی بهارستان در تاکید مطلب
۱۴۵.....	فصل چهارم: سخن آخر.....
۱۴۹.....	فهرست منابع و مآخذ

www.ketab.ir

بزرگترین گنجینه بشری، در طول تاریخ هر کشور (ادبیات) آن کشور است که به صورت مکتوب از گذشت آن ما به یادگار مانده است. انسانها، یکی پس از دیگری می آیند و می روند. ولی ادبیات، پا بر جا است و به حیات خود ادامه می دهد؛ و هر گاه که روی به پستی و نزول می گذارد روح تازه ای در آن می شود و تنه تنومند آن را از گزند حفظ می کند. به راستی راز جاودانه بودن ادبیات چیست؟ از جاودانگی آن را باید در زبان آن ملت جستجو کرد. در طول حیات ادبی، سمعده را همصدا پیش می رود؛ مانند موجی خروشان است که در برابر طوفان های زمانه، می ایستد و خم نمی شود؛ و در برابر حوادث روزگار، سر تسلیم فرود نمی آورد و ادبیات را به سر منزل غایی که همان رسیدن به تعالی و شکوفایی است رهنمون می سازد.

هنگامی که به ادبیات ایران، این مرز و بوم کهن نیازمان، نگاه می اندازیم به خود می بالیم که در سرزمین فرهنگ و هنر زاده شده ایم؛ و در این سرزمین مقدس، روح خود را تسلیم یگانه هستی می کنیم.

با بررسی انواع نثر، در این بخش متوجه می شویم که: در بستر حوادث تاریخی و تغییر در بافت اجتماعی و سیاسی، در هر برهه ای از زمان، نثر فارسی راه تکامل و پیشرفت را سپری کرده است؛ و هر گاه حادثه ای رخ داده است، درخت تنومند زبان فارسی، قد خم نکرده است؛ و در برابر طوفان حوادث ایستادگی کرده است. تا ما هم اکنون، از ثمره آن سود ببریم.

به همین دلیل بر آن شدیم در این کتاب تکامل نثر فارسی را از (قرن چهارم تا قرن نهم هـ ق) مورد بررسی قرار می‌دهیم و همچنین متوجه شویم که سعدی، شیرین سخن، چه کمک شایانی به نثر پارسی کرده است و در ادامه کار، جامی، نویسنده توانا و ماهر، با روی آوردن به نثر ساده، چه کمک قابل توجهی به نویسندگان بعد از خود انجام داده است. تا در نهایت بتوانیم کتاب گلستان سعدی و بهارستان جامی را، با دید علمی و مستند، مورد نقد و بررسی قرار دهیم.

مولفین